

Ата-ананың мамандық таңдауға дұрыс ықпал ету маңыздылығы

Дайындаған: Смайлова Аймереке Сматқызы
Педагог-психолог.
Шарбақты ауданы.

**Көк жүзіне алаулы,
Міндет емес ай болу.
Ең бастысы қалаулы,
Кәсібіңе сай болу!**

Мамандық таңдау дегеніміз не?

- **Мамандық таңдау**- белгілі бір даярлықты қажет ететін іс-әрекет түрі, тіршілік көзі, дағды жүйесі және жасөспірімдік кезеңде қабыданатын жауапты шешімдердің біреуі.
- **Мамандық таңдау деген өзің айналысқың келетін жұмысты таңдау ғана емес, өзің араласқың келетін ортаны да таңдау.** Қазақ "Адам екі түрлі жағдайда қателеспей керек: бірі - жар таңдағанда, екіншісі - мамандық таңдағанда" деп бекер айтпаса керек.
- **Мамандық таңдау**- әркімнің өз жүрек қалауы. Жүрек қалауымен таңдалған мамандық биік шыңдарға жетелері анық. Өйткені, әрбір адамның болашағы таңдаған мамандығына тікелей байланысты. Өз ісін жақсы көріп, үлкен жауапкершілікпен атқарғанда ғана бақытты болады. Ал жүрегі қаламаған мамандық иелері көп қиындықтарға кездеседі.

Кәсіп таңдау- болашаққа үңілу болса, екінші жағынан, ол – өзіңнің ішкі жан-дүниеге үңілу.

МАМАНДЫҚ ТАҢДАУҒА ӘСЕР ЕТЕТІН ФАКТОРЛАР:

Ата-ананың қалауы бойынша;

Досымен бірге мамандық таңдау;

**«Қайда алса сонда барам»
қағидасы;**

Табысы жоғары жұмыс;

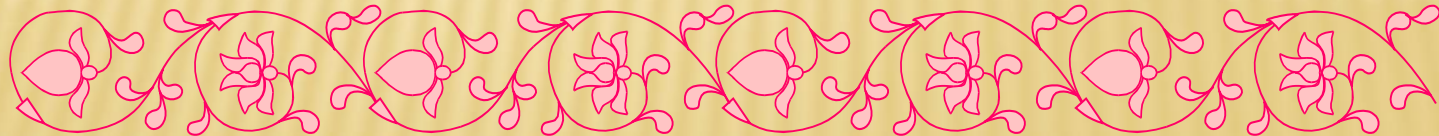
**Оқудың немесе жұмыстың беделді
болуы.**

Дұрыс таңдау жасау үшін келесі факторларды ескеру керек:

«Мен қалаймын» - бала қандай мамандықты қалайтынын анықтау, өмір бойы осы іспен айналысуға дайындығын сұрау, өзінің бойындағы қабілеттерін бағалауға көмектесу.

«Қолымнан келеді» - баланы таңдаған мамандықтың талаптарымен таныстыру. Мектепте алған білімін, білігін және өзінің қабілетін, бейімділігін айқындауға көмектесіп, таңдаған мамандықта оларды қалай қолдануға болатыны жайлы әңгімелеу.

«Керек» - таңдаған мамандық бойынша кәсіби білімді қай жерден алуға болады, бүгінгі күнде ол мамандықтың сұранысы қандай екенін анықтау керек.

Қабілеттілік

Қабілеттілік дегеніміз белгілі қызметтің әдіс-тәсілдерін игерудегі **тездік, тереңдік** және **икемділік** болып есептеледі.

Сондықтан мамандық таңдауда қабілеттілік есепке алынады. Мысалы, адамның абстракты ойлау жүйесі күшті дамыған болғанмен практикалық істе қабілетсіз болуы мүмкін немесе өте жақсы білгенмен ұйымдастыруды нашар атқаруы мүмкін. Сондықтан баланың оқудағы, еңбектегі, ойындағы қабілеттілігін біртұтас қарастыру қажет те, солай дамыту нәтижелі болмақ.

Мамандық таңдаудың мынадай ережелерін есте сақтаған жөн:

- Барынша көптеген мамандықтарды зерттеу керек және тіршілік еткен аймақта қандай мамандықтар керектігін анықтау қажет;
- Өзін-өзі зерттеу маңызды (қызығулар, мінез ерекшеліктері, бейімділіктер, өзін-өзі бағалау, талаптану деңгейі);
- Өзіне ұнамды және ыңғайлы мамандықты таңдауы тиіс;
- Таңдаған мамандықты зерттеу;
- Таңдаған мамандық бойынша өз күшін байқап көру

Психолог кеңесі

- Балаңыздың болашақ мамандығын өзі таңдауына мүмкіндік беріңіз.
- Оның тандаған мамандығына деген қарсылық пен қолдауды бірге отырып талқылаңыз.
- Мамандық тандар кезде тек материалдық пайданы ғана ойламай, балаңыздың рухани қанағаттануын да естен шығармаңыз.
- Болашақ мамандық таңдар кезде балаңыздың сол кәсіпке деген жарамдылығын да байқаңыз.
- Егер мамандық тандау барысында қарамақайшылық туындап жатса, кеңесші мамандармен ақылдасыңыз.
- Мамандық тандауда балаңызды қыспалай бермеңіз, әйтпесе бұл жанжалға әкеп соқтыруы мүмкін.
- Балаңыздың арманы орындалу үшін оған барынша қолдау көрсетуге тырысыңыз.
- Егер балаңыз мамандық тандауда қателескен болса, ол үшін кінәламаңыз, оны жөндеуге болады..
- Егер балаңыз қандай да бір мамандыққа ертеден әуестене бастаса, оған үйірмелер, әдебиеттер, әр түрлі сабақтардың көмегімен осы қызығушылығын сақтауға мүмкіншілік беріңіз.
- Балалар өз ата-аналарының мамандығына қатысты маман таңдауы да мүмкін екенін есіңізге алыңыз.

"Біздерге ХХІ ғасырда қалай жұмыс істеу керектігін білетін жастар, ішкі және халықаралық үдерістерді жақсы талдай білетін кәсіби мамандар, жеке мүддеден мемлекет мүддесін жоғары қоятын патриоттар, менеджменттің ең озық әдістерін енгізуге даяр басқарушылар қажет»

Н.Ә.Назарбаев

**НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ**

